LABORE ET ZELO

Планування територій

Обсяг: 6 кредитів ЄКТС

Семестр: весняний; **Курс**: перший

Дні, Час, Місце: згідно з розкладом

Інформація про викладача

Ім'я	Барановський Микола Олександрович
Контакти	E-mail: Brnm@ukr.net , тел.: (096) 836 06 73
Робоче місце	Кафедра географії, туризму та спорту (ауд. 408, 4-й поверх навчального корпусу №2)
Години консультацій	Вівторок: 13:30 – 14:50

Опис курсу

Навчальна дисципліна «Планування територій» покликана забезпечити отримання здобувачами знань, умінь і практичних навичок, які необхідні для проведення наукових досліджень та здобуття освітнього рівня «доктор філософії».

Опанування навчальної дисципліни сприятиме формуванню у здобувачів знань теоретичних засад, методології та методики геопланування, наявної нормативної бази, кращих міжнародних і вітчизняних практик у цій сфері, необхідних для проведення планування територій України з різною стратегією соціально-економічного розвитку.

Вивчення дисципліни сприяє досягненню здобувачами таких результатів навчання:

- розробляти пропозиції (проекти) до державних, регіональних чи галузевих програм соціально-економічного розвитку програм окремих територій країни;
- розробляти плани розвитку сільських територій із домінуванням рурaльних видів діяльності, сільських урбанізованих територій і приміських зон;
- проєктувати та здійснювати геопланування приморських територій з урахуванням особливостей природокористування у них та найбільш ефективного використання потенціалу цих територій;
- використовувати у практичній діяльності, зокрема у процесі планування різних типів територій, систему й кількісні показники проектно-планувальних обмежень.
- сільських урбанізованих територій чи приміських зон.

Мета навчання

Вивчення дисципліни сприяє набуттю здобувачами таких компетентностей:

- здатність розуміти та трактувати теоретичні засади планування територій як виду наукових і прикладних досліджень, положення головних нормативно-законодавчих документів, які регламентують процеси регіонального розвитку та планування територій;
- здатність використовувати наявні методичні підходи та чинні практики для планування територій на загальнодержавному, регіональному та місцевому рівнях;
- здатність оцінювати особливості розвитку різних типів територій, врахувати ці

особливості при здійсненні геопланування сільських районів, урбанізованих зон та ареалів, приморських територій тощо;
- здатність враховувати проєктно-планувальні обмеження, вимоги до охоронних, санітарно-захисних, водоохоронних та інших зон у процесі планування різних типів територій.

Форми і методи навчання

Курс буде викладений у формі лекцій (26 год.) та практичних занять (34 год.), організації самостійної роботи здобувачів доктора філософії в бібліотеках та комп'ютерних мережах (120 год.). Під час викладання курсу будуть застосовані такі методи навчання: словесні (пояснення, лекція, бесіда, навчальна дискусія), наочні (демонстрації), частково-пошуковий, аналізу та синтезу, узагальнення, моделювання, створення ситуацій зацікавленості, методи контролю та самоконтролю.

Викладач проводитиме індивідуальні та групові консультації, здійснюватиме аналіз індивідуальних навчальних завдань.

Для вивчення курсу здобувачам необхідно мати підручники, зазначені у списку основної літератури. Навчання відбуватиметься і на платформі Moodle / Уніком-НДУ, тому здобувачам потрібно зареєструватися в освітній мережі університету та підписатися на курс. Деякі види індивідуального навчального завдання будуть надсилатися електронною поштою, через Messenger або Viber, а тому здобувачам вищої освіти потрібно мати доступ до мережі Інтернет.

Організація навчання

Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Історія становлення «планування територій» як наукового та прикладного напряму досліджень	1
2	Світова практика планування територій, планувальні концепції країн ЄС	1
3	Планування територій: зміст і функції поняття, види. нормативно-законодавча база	2
4	Методичні аспекти планування територій різного рангу	2
5	Дослідження територій для потреб планування. Геопланувальне зонування	2
6	Система планування території України та її ієрархічність	2
7	Геопланування міст і міських агломерацій	4
8	Гуопланування сільських районів з переважання рурального видів діяльності	4
9	Геопланування сільських урбанізованих зон, приміських і приморських територій	4
10	Системи локальних планувальних обмежень у рамках наявної системи планування територій	4
Разом		**26**

Теми семінарських і практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	Семінарські заняття	
1	Історія становлення «планування територій» як прикладного	2

	напряму наукових досліджень	
2	Планування територій: зміст і функції поняття, види, нормативно-законодавча база	2
3	Генеральна схема планування території України: цілі, завдання, необхідність осучаснення	2
	Практичні заняття	
4	Методичні особливості планування територій різного типу	2
5	Використання GIS-технологій у геопланувaнні	2
6	Дослідження території для потреб планування	2
7	Геопланувальне зонування	2
8	Особливості планування територій на регіональному рівні	4
9	Геопланування міст та агломерацій	4
10	Геопланування сільських територій із переважанням рурaльних видів діяльності	4
11	Геопланування сільських урбанізованих зон та ареалів	4
12	Геопланування приморських територій	2
13	Система локальних планувальних обмежень та її врахування у геопланувaнні	2
Разом		**34**

Самостійна робота

№ з/п	**Назва теми**	**Кількість годин**
1	Вітчизняний досвід становлення системи планування територій	10
2	Світова практика планування територій: простір поза межами ЄС	12
3	Планування територій і розв'язання проблем регіонального розвитку	10
4	Генеральна схема планування України: нове бачення	10
5	Схеми планування регіонів України: реалії сьогодення	12
6	Планування розвитку територіальних громад: нормативна база, методичні рекомендації	14
7	Сучасні GIS-технології у геопланувaнні: особливості використання	10
8	Особливості геопланування прикордонних територій	10
9	Інституційні основи планування територій в Україні	10
10	Проблеми інформаційного забезпечення процесу планування територій	12
11	Особливості оцінки видів природокористування в геопланувaнні територій	10
Разом		**120**

Оцінка

Підсумкова оцінка курсу буде обчислюватися з використанням таких складових:

Бали	**Результат навчання, що оцінюється**

12	Виконання практичних завдань із розділу І «Теоретико-методологічні, інституційні та методичні основи планування територій»: • Методичні аспекти планування територій різного типу • Використання GIS-технологій у геопланування • Дослідження території для потреб планування (максимум 3 бали за виконання завдань практичної роботи)
16	Участь у семінарських заняттях із розділу І: • Історія становлення «планування територій» як прикладного напряму наукових досліджень • Планування територій: зміст і функції поняття, види, нормативно-законодавча база (максимум 8 балів за участь у семінарі)
14	Індивідуальне дослідницьке завдання
30	Виконання практичних завдань із розділу ІІ «Планування території України та її регіонів»: • Аналіз Генеральної схеми планування території України • Оцінка схем планування регіонів України • Визначення типів територій для їх планування • Особливості планування міст і міських агломерацій • Планування сільських територій з переважанням рурaльних видів діяльності • Особливості планування сільських урбанізованих (приміських) територій • Планування приморських територій • Система локальних планувальних обмежень при плануванні територій
8	Участь у семінарських заняттях із розділу ІІ: • Генеральна схема планування території України: цілі, завдання, необхідність осучаснення (максимум 8 балів за участь у семінарі)
20	Підсумкова контрольна робота із розділу ІІ «Планування території України та її регіонів» • Підсумкова контрольна робота (максимум 20 балів за контрольну роботу)
100	**Разом**

Політика курсу

Безпека – понад усе.

У разі включення сигналу «Повітряна тривога» під час очного навчання ви під керівництвом викладача повинні перейти до споруд цивільного захисту і перебувати в них до скасування сигналу.

У разі включення сигналу «Повітряна тривога» під час дистанційного навчання за вашим місцем перебування, ви маєте перейти до безпечного місця та повідомити про це викладача.

Відвідування та участь у практичних заняттях з курсу є обов'язковими. Відвідування здобувачами лекцій і практичних занять реєструється викладачем. Варіант відпрацювання пропущених занять узгоджується з викладачем. Дозвіл на пропуск занять з причин, що завчасно відомі і є поважними, здобувач може отримати, подавши необхідну заяву у відділ аспірантури та докторантури.

Якщо ви не були присутні на занятті через сигнал «Повітряна тривога», узгодьте з викладачем дистанційну форму виконання завдання.

Останнім терміном здачі відповідних завдань є три дні до дати заліку.

Перескладання питань практичних занять можливе лише один раз на тижні, який передує заліку, і лише за умови отримання здобувачем негативної оцінки через неявку на заняття у зв'язку з хворобою чи у зв'язку з іншою поважною причиною, що має бути підтверджено відповідним документом (довідка з лікувального закладу, заява на ім'я завідувача аспірантури та докторантури про причину та термін відсутності на заняттях тощо).

Переоцінка завдань можлива упродовж тижня після отримання оцінки на основі заяви на ім'я завідувача кафедри у письмовій формі. Після отримання заяви, завідувач кафедри упродовж тижня створить комісію з переоцінки, яка після проведення аналізу роботи здобувача повідомить його про своє рішення.

Перескладання заліку відбувається за графіком, визначеним відділом аспірантури та докторантури.

Академічна доброчесність та плагіат. Кожен здобувач освітнього ступеня «магістр» повинен ознайомитися і слідувати нормам Положення НДУ ім. М. Гоголя «Про академічну доброчесність» (http://www.ndu.edu.ua/storage/norm_baza/polozennia_pro_akademichny_dobrochesnist.pdf).

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливим освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їх індивідуальних потреб і можливостей); посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Будь-яке копіювання або відтворення результатів чужої праці, якщо тільки робота не має груповий формат, використання завантажених з Інтернету матеріалів кваліфікується як порушення норм і правил академічної доброчесності та передбачає притягнення винного до відповідальності за чинними нормативними документами.

Мобільні пристрої на заняттях використовуються з навчальною метою.

Поведінка в аудиторії. Поведінка здобувачів освіти визначається правилами техніки безпеки та загальноприйнятими нормами поведінки, які визначаються відповідно «Правилами внутрішнього розпорядку» (http://www.ndu.edu.ua/storage/norm_baza/pravula_rozporiadky.pdf), «Положенням про організацію освітнього процесу» (http://surl.li/rsclo) та «Етичним кодексом» (http://www.ndu.edu.ua/storage/norm_baza/etychkodex.pdf) ЗВО.

Вітається активність здобувача із планування освітнього процесу та участь у формальній та неформальній освіті.

Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Білоконь Ю.М. Регіональне планування: теорія і практика [за ред. І.О. Фоміна]. Київ: Логос, 2003. 246 с.
2. Мальчикова Д.С. Теоретико-методологічні і методичні засади геопланування сільської місцевості на регіональному рівні: монографія. Херсон: Грінь Д.С., 2014. 362 с.
3. Маруняк Є.О. Геопросторові дослідження і практика планування: Україна на тлі світових трендів Київ: Фенікс, 2018. 336 с.
4. Планування та забудова територій. ДБН Б.2.2-12:2019. Видання офіційне. Київ: Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлового-комунального господарства України, 2019. 177 с.
5. Планування територій на місцевому рівні: громада, влада і бізнес / ІРЦ «Реформування земельних відносин в Україні» / Ред.: М. Федорченко,

О. Янова. К., 2008. 320 с.
6. Регіональний розвиток та просторове планування територій: досвід України та інших держав-членів Ради Європи / В.С. Куйбіда, В.А. Негода, В.В. Толкованов. Київ: Крамар, 2009. 170 с.
7. Топчієв О.Г., Мальчикова Д.С. Планування територій: навчальний посібник. Херсон: Видавець Грінь Д.С., 2014. 268 с.

Додаткові

1. Генеральна схема планування території України. Пояснювальна записка у 2-х томах / Державний комітет будівництва, архітектури та житлової політики України, Державний інститут проектування міст ДІПРОМІСТО. К., 2000. Т. 1. 49 с.; Т.2. 68 с.
2. Павлов О.І. Сільські території Уряїни: функціонально-управлінська модель: монографія. Одеса: Астропринт, 2009. 344 с.
3. Палеха Ю.М. Економіко-географічні аспекти формування вартості територій населених пунктів. Київ: Профі, 2006. 324 с.
4. Розробка комплексних планів. Посібник для громад. Київ, 2022. 88 с.
5. Territorial Agenda of the European Union 2020. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.eu-territorial-agenda.eu/Reference%20Documents/Final%20TA2020.pdf

Періодичні видання

1. Вісник Київського університету. Географія
2. Часопис соціально-економічної географії
3. Український географічний журнал
4. Містобудування та територіальне планування
5. Вісник геодезії і картографії

Електронні ресурси

1. Мальчикова Д.С. Таксономія регіональних форм територіальної організації для потреб планування територій сільської місцевості. Часопис соціально-економічної географії. Вип. 19(2), 2015. С. 13-18.
2. Маруняк Є.О. Геопросторові дослідження і практика планування: Україна на тлі світових трендів Київ: Фенікс, 2018. 336 с.
3. Планування та забудова територій. ДБН Б.2.2-12:2019. Видання офіційне. Київ: Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлового-комунального господарства України, 2019. 177 с.
4. Регіональний розвиток та просторове планування територій: досвід України та інших держав-членів Ради Європи / В.С. Куйбіда, В.А. Негода, В.В. Толкованов. Київ: Крамар, 2009. 170 с.